

TEKST 1 STEEDS MEER JONGEREN VATBAAR VOOR ZIEKTE VAN KORSAKOV

- 1 Eén kratje bier per week, laat staan
per dag, is héél gevaarlijk volgens prof. dr.
M. Verbaten, hoogleraar aan de Universiteit
van Utrecht. “Vijftien glazen alcohol per
5 week is de grens. Bij 21 glazen per week is
de gevarezone bereikt. Dan gaan de intel-
lectuele vermogens achteruit.”
- 2 Hóe gevaarlijk is een kratje bier? Dat
is een vraag om even bij stil te staan. Zeker
10 als het hoogzomer is op Spaanse stranden
of in drukbezochte disco's. In een kratje
bier zitten 24 flesjes. Dat zijn zo'n 48 gla-
zen bier. Volgens de deskundigen wordt al
bij meer dan vijftien glaasjes alcohol per
15 week een merkbare achteruitgang gecon-
stateerd in de zogenaamde cognitieve ver-
mogens: aandacht, geheugen en leerver-
mogen. Het allerschadelijkst is zeer over-
matig alcoholgebruik in een korte periode:
20 vijftien glazen in één weekeinde of, erger
nog, op één avond.
- 3 “In het bijzonder jongeren zijn zich
nauwelijks bewust van de grote risico's van
het drinken van alcohol”, zegt prof. Ver-
25 baten. “De grote gevaren worden door de
jongeren onvoldoende serieus genomen.
Marihuana is minder giftig dan alcohol. Co-
caïne is minder giftig dan alcohol. Zelfs he-
roïne is minder giftig dan alcohol. Alcohol is
30 één van de giftigste stoffen die we kennen.
Als alcohol nú als nieuwe drug op de markt
zou komen, zou het onmiddellijk worden
verboden als té gevaarlijk, té verslavend en
té giftig. Alcohol drinken wordt alleen ge-
35 doogd, omdat het al zo lang in onze wes-
terse beschaving als normaal wordt be-
schouwd.”
- 4 In een medisch rapport uit 2001 is te
lezen dat de Nederlandse jeugd steeds
40 jonger begint te drinken, en ook steeds
meer. Verbaten: “De leeftijdsgrens daalt.
Dat is een landelijke trend. Zelfs sommige
11- en 12-jarigen scheppen tegenwoordig
al op over een aanzienlijke alcoholcon-
45 sumptie. Het blijkt moeilijk om eraf te blij-
ven. Alcohol staat stoer en geeft een aan-
genaam effect. Maar bedenk wel dat dat
gevoel inderdaad aangenaam is, zolang de
alcoholspiegel in het bloed stijgt. Zodra die
50 niet meer stijgt en gaat dalen, is het hoogst
onaangenaam.”
- 5 Overmatig drankgebruik, in combinatie
met slechte voeding, kan leiden tot lever-
55 en hartkwalen, aantasting van het zenuw-
stelsel en zware beschadiging van de her-
senen. Dit laatste kan leiden tot de ziekte
van Korsakov. Dit is een blijvende psychi-
sche stoornis die zich voornamelijk ken-
merkt door problemen met het geheugen.
60 Het landelijk platform van Korsakov-
psychologen maakt zich zorgen om het
groeïend aantal jonge Korsakov-patiënten.
“Vroeger was het een ziekte van mensen
tussen de veertig en de zeventig jaar. Te-
65 genwoordig komt bij ons menig dertiger
binnen.” Dit zegt dr. H. Slingeland, Kor-
sakov-psycholoog en werkzaam binnen de
Atlant Zorg Groep in Apeldoorn. “De jonger-
en vormen een grote risicogroep, vooral de
70 jongens en meisjes die elk weekeinde ont-
zettend veel drinken en op hamburgers le-
ven en in de vakanties met vele liters alco-
holhoudende drank onder zeil gaan.” Hij
vreest dat zij die levenswijze van veel drin-
75 ken en slecht eten niet beperken tot de va-
kanties. “Van een aantal jongeren kun je
dus verwachten dat ze op termijn een ver-
hoogd risico lopen op Korsakov.”
- 6 Hoeveel Korsakov-patiënten Neder-
80 land op het ogenblik precies telt, kan Slin-
geland niet zeggen. “De schattingen lopen
uiteen van duizend tot tienduizend. Het is
een brede marge. Het blijkt moeilijk om een
landelijk beeld te krijgen. De toename is
85 duidelijk, maar harde cijfers zijn er niet. In
de thuissituaties en in het dak- en thuislo-
zencircuit is nog veel verborgen leed.”
- 7 “Om de ziekte van Korsakov te krijgen
moet je het wel heel erg bont maken.
90 Meestal wordt die op latere leeftijd gecon-
stateerd, in de regel pas na het veertigste
levensjaar en na langdurig alcoholgebruik.
Jongeren die gedurende een jaar of vier
wekelijks meer dan vijftien glazen alcohol
95 drinken, beschadigen hun hersenen met al-
le risico's van dien voor later. Ik stel dit, los
nog van de vatbaarheid voor allerlei kwa-
len. Zo verhoogt een dergelijke levenswijze
de kans op slokdarmkanker met twintig
100 procent of meer.”

- 8 De kans op definitief herstel van
Korsakov is vrijwel uitgesloten. Prof. Ver-
baten: "Met de hersenen van de oudere
drinkers komt het nooit meer goed. De her-
105 senen van mensen die na hun veertigste
doordrinken, raken onherstelbaar bescha-
110 digd. Met geneesmiddelen valt er dan niets
meer te bestrijden. Voor jongeren liggen
deze zaken gunstiger: er kan na twee of
meer jaren van volledige onthouding in ie-
der geval nog een herstelpercentage van
60 tot 80 worden bereikt."

De feiten over alcoholgebruik

De gemiddelde drankconsumptie in Nederland is al jaren stabiel: 8,1 liter pure alcohol per hoofd van de bevolking, net als in 1990. Dat is 0,8 liter minder dan in 1980.
Desondanks stijgt het aantal Korsakov-patiënten: in 1990 vijf op de 10.000 Nederlanders, nu tien op de 10.000 Nederlanders.
In 1990 behoorden 38% van de jonge mannen en 6% van de jonge vrouwen nog tot de zware drinkers. In 1999 was dat respectievelijk 46% en 16%.
Het (overmatig) alcoholgebruik kost de Nederlandse overheid jaarlijks 2,7 miljard euro, o.a. door verslavingszorg, economisch productieverlies, misdrijven en overtredingen.
De staat beurt een vergelijkbaar bedrag aan belasting op alcohol.

De feiten over Korsakov

De ziekte van Korsakov is een chronische aandoening in de hersenen, gekenmerkt door inprentingsstoornissen zoals geheugenproblemen.
Belangrijkste oorzaak is een combinatie van overmatig alcoholgebruik en een tekort aan voeding. Als gevolg van vitamine B1-tekort ontstaan bloedinkjes in de hersenen. Door blijvende beschadiging treedt geheugenverlies op en raakt bij de patiënt de oriëntatie in plaats en tijd verstoord.
Het syndroom van Korsakov is vernoemd naar de Russische psychiater Sergej Korsakov (1854-1900).

*naar een artikel van Gijsbrecht Spierenburg
Brabants Dagblad, 8 juni 2002*

TEKST 1 STEEDS MEER JONGEREN VATBAAR VOOR ZIEKTE VAN KORSAKOV

- 1p ● 1 Wat is de functie van de eerste alinea van de tekst?
De schrijver wil met alinea 1 het onderwerp inleiden door
A een gegeven uit het artikel naar voren te halen.
B een precieze beschrijving van het centrale probleem te geven.
C een samenvatting van het artikel te geven.
D een belangrijk advies voorop te plaatsen.
- 1p ● 2 De alinea's 3 en 4 vormen samen een geheel.
Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 3 en 4?
A De geschiedenis van het alcoholgebruik
B De leeftijdsgrens voor verkoop van alcohol
C Jongeren en alcoholgebruik
D Redenen voor overmatig alcoholgebruik
- 1p ● 3 De alinea's 5 tot en met 8 vormen samen een geheel.
Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 5 tot en met 8?
A Aantallen Korsakov-patiënten
B Alcoholmisbruik op vakanties
C De genezingskans van Korsakov-patiënten
D De ziekte van Korsakov
- 2p ○ 4 In het artikel wordt de vraag gesteld hoe gevaarlijk een kratje bier is. (regel 8)
→ Welke twee gevaren van veel drinken in de jeugd worden in alinea 7 genoemd?
- 1p ● 5 "Om de ziekte van Korsakov te krijgen moet je het wel heel erg bont maken."
(regels 89-89)
Wat bedoelt dr. H. Slingeland met deze zin?
Om de ziekte van Korsakov te krijgen moet je
A al op 11-jarige leeftijd met drinken beginnen.
B een aantal jaren achtereen alcohol drinken en ongezond eten.
C veel alcohol drinken na je veertigste.
D vooral slecht eten tijdens je vakantie en in het weekend.
- 1p ● 6 Wat is de inhoud van alinea 8?
In deze alinea
A geeft de schrijver adviezen aan oudere en jongere drinkers.
B spreekt een deskundige over een nieuwe geneesmethode.
C trekt de schrijver de conclusie dat jongere drinkers altijd genezen.
D vat een deskundige de genezingskansen samen.
- 1p ● 7 "In een medisch rapport uit 2001 is te lezen dat de Nederlandse jeugd steeds jonger begint te drinken, en ook steeds meer." (regels 38-41)
Welk gegeven uit de tekst heeft op hetzelfde feit betrekking?
A De gemiddelde drankconsumptie is in Nederland al jaren stabiel.
B De kosten die overmatig alcoholgebruik met zich meebrengt, zijn enorm hoog.
C Het aantal Korsakov-patiënten stijgt bij de vrouwen sneller dan bij de mannen.
D Sinds 1990 is het percentage zware drinkers onder jonge mensen gestegen.

- 1p ● **8** Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte weer van het artikel?
- A** De risico's van overmatig en langdurig alcoholgebruik zijn vele malen groter voor de oude drinker dan voor de jonge drinker.
 - B** Deskundigen signaleren een toename van Korsakov-patiënten door een onverstandige levenswijze tijdens vakanties.
 - C** Nederlandse jongeren drinken op steeds jongere leeftijd en vooral als ze op vakantie zijn.
 - D** Veel jongeren nemen de gevaren van het drinken van alcohol niet serieus en lopen daardoor ernstige gezondheidsrisico's.
- 1p ● **9** Een schrijver van een artikel kan gebruikmaken van:
- 1 feiten
 - 2 zijn eigen mening
 - 3 de mening van anderen.
- De schrijver van dit artikel maakt gebruik van:
- A** alleen 2.
 - B** alleen 1 en 2.
 - C** alleen 1 en 3.
 - D** alleen 2 en 3.
- 1p ● **10** Wat is het voornaamste doel van de schrijver met deze tekst?
- Het voornaamste doel van de schrijver is
- A** de lezer ertoe aansporen om alcohol voortaan te laten staan.
 - B** de lezer adviseren over alcoholgebruik tijdens de vakanties.
 - C** de lezer informeren over de gevaren van overmatig alcoholgebruik.
 - D** de lezer overtuigen van gevaren van het Nederlandse alcoholbeleid.